

248754

การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย
เรื่องวัฒนธรรมองค์กร

สาวิตรี เล็กสวัสดิ์

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2554

600255393

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248754

**การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย
เรื่องวัฒนธรรมองค์การ**

สาวตรี เล็กสวัสดิ์

**การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**

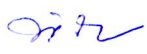
**บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2554**

การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย เรื่อง วัฒนธรรมองค์กร

สาวิตรี เล็กสวัสดิ์

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา เจริญประเสริฐ

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวุฒิ บูรณพิร

.....กรรมการ
นายเดชนะ สีโรรส

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....
รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวุฒิ บูรณพิร

24 มีนาคม 2554

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวุฒิ บูรณพิร อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนการตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหาบทเรียนเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมองค์การ ผู้ศึกษา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา เจริญประเสริฐ ประธานกรรมการ สอบการค้นคว้าแบบอิสระและขอขอบคุณคุณคุณเดชนะ สีโรรส กรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ ที่คอยให้คำแนะนำ ตลอดจนการตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้การค้นคว้าแบบอิสระนี้ เสร็จสมบูรณ์ไปได้ด้วยดี ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ คุณศรารุช ใจจะดี นักวิชาการศึกษา ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบสื่อ อิเล็กทรอนิกส์และให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์มีรูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสม

ขอขอบคุณ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการ ค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ รวมถึงการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของทางคณะบริหารธุรกิจ เพื่อน นักศึกษาปริญญาโททุกคนที่คอยช่วยเหลือทุกๆ ด้านด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ทุกคนในครอบครัวที่ได้ให้การ สนับสนุน เป็นกำลังใจสำคัญอันยิ่งใหญ่ที่สุดและคอยอยู่เบื้องหลังความสำเร็จตลอดเวลาที่ผ่านมา ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าแบบอิสระเล่มนี้คงมีประโยชน์ไม่มากนักน้อยสำหรับผู้สนใจ ศึกษา

สาวิตรี เล็กสวัสดิ์

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย เรื่องวัฒนธรรมองค์การ
ผู้เขียน	นางสาวสาวตรี เล็กสวัสดิ์
ปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร. สิริวุฒิ บุรณพิร

บทคัดย่อ

248754

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย เรื่องวัฒนธรรมองค์การ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีและนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระหว่างการพัฒนาบทเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการศึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาบทเรียนเรื่องวัฒนธรรมองค์การ ผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งการเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากการค้นคว้าตำรา ข้อมูลออนไลน์ และบทความต่างๆ ทางด้านการสื่อสารในองค์การ และทางด้านการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย และ มีการเก็บข้อมูลปฐมภูมิด้วยแบบทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนแบบสำรวจความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้ใช้งาน โดยดำเนินการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายจากแนวคิดด้านการออกแบบและผลิต e-learning courseware ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นเตรียมการ เป็นการศึกษาความต้องการด้านรูปแบบการนำเสนอบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย และ รวบรวมข้อมูลเนื้อหาบทเรียน เรื่องวัฒนธรรมองค์การ เพื่อนำมา กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และขอบเขตเนื้อหา

ขั้นออกแบบ เป็นการศึกษาและการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้ศึกษาได้ศึกษารายละเอียดเนื้อหา และ ทำการสรุปเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จากนั้นนำเนื้อหาที่สรุปได้ไปปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาเพื่อนำมาสร้างผังคำเนิ่นเรื่อง (Storyboard) ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ขั้นพัฒนา เป็นการสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย ในการพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย ผู้ศึกษาได้ใช้โปรแกรมประยุกต์ทั้งหมด 3 โปรแกรม ประกอบด้วย Adobe Photoshop CS4, Microsoft PowerPoint 2007 และ Adobe Captivate 4

ขั้นปรับปรุงแก้ไข การนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายเรื่องวัฒนธรรมองค์การที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จากนั้นนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วมาวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ และความคิดเห็นต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์หลังการเรียนรู้

จากการศึกษาพบว่าบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายมีประสิทธิภาพเท่ากับ $91.67 / 87.84$ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สูงกว่าเกณฑ์ $80/80$ ที่ได้ตั้งไว้ ประสิทธิผลการเรียนรู้เท่ากับ 27.16 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 60 ที่ได้ตั้งไว้ จึงได้ทดสอบ โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและคะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียนที่สัมพันธ์กัน (Paired t-Test) สรุปได้ว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่ามากกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ผลต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 122.67 หรือประมาณ 120 คะแนน สำหรับความพึงพอใจของผู้ประเมินที่มีต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายอยู่ในเกณฑ์ที่ดี

Independent Study Title	Development of E-learning Courseware on Organizational Culture
Author	Miss Sawitree Leksawat
Degree	Master of Business Administration
Independent Study Advisor	Associate Professor Dr. Siriwut Buranapin

ABSTRACT

248754

The purpose of this independent study was to develop an e-learning courseware on Organizational Culture for graduate and undergraduate students at Faculty of Business Administration, Chiang Mai University.

During the development process, primary data were obtained from consulting with an organizational culture expert, an e-learning courseware expert as well as from, secondary sources, such as text books, online information and relevant articles about Organizational Culture and e-learning courseware. Besides, the courseware efficiency and effectiveness tests along with satisfaction towards e-learning courseware survey were conducted through courseware users—students. This study developed an e-learning courseware from the design and production concepts of e-learning courseware and consisted of four steps:

The first step was preparation, including literature review of Organizational Culture, studying textbooks and related academic journals, in order to set learning objectives and course content.

The second step was designing. At this stage, a storyboard was created and approved by an E-learning courseware expert, after that the prepared data was approved by Organizational Culture expert.

The third step was development. An electronic courseware was created using 3 programs namely Adobe Photoshop CS4, Microsoft PowerPoint 2007 and Adobe Captivate 4

The last step was revision. The e-learning courseware was approved by the

e-learning courseware expert and an independent study advisor. Then efficiency, effectiveness and satisfaction of students towards e-learning courseware were evaluated.

From the study it was found that, the efficiency of e-learning courseware was at 91.67 / 87.84, which was higher than the standard of 80/80. The effectiveness of E-learning was at 27.16, which was lower than the standard of 60. However, the average score of the test after learning was significantly greater than the score of the pre-test. The difference between the score of pre-test and post-test was 122.67 or about 120 points. Finally, it was found that learners' satisfaction level of the e-learning courseware was rated as good.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ผ
สารบัญภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 นิยามศัพท์	2
1.5 การรายงานผลการศึกษา	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมองค์กร	4
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับบทเรียนออนไลน์ (E-learning)	6
2.3 แนวคิดการออกแบบและผลิต E-learning Courseware	14
2.4 แนวคิดด้านการประเมินผลบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	16
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 ขั้นตอนการจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์	28
3.1 ขอบเขตการศึกษา	28
3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล	29
3.3 การดำเนินงาน	30
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	31
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	32
3.6 สถานที่ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 เนื้อหาบทเรียนและผังดำเนินเรื่อง	34
4.1 ขั้นการเตรียมการ (Preparation)	34
4.2 ขั้นตอนออกแบบ (Design)	40
4.3 ขั้นพัฒนา (Development)	53
4.4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข (Revision)	59
บทที่ 5 ผลการสำรวจความคิดเห็นผู้เรียน	60
5.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	60
5.2 ผลจากแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน	62
5.3 ผลจากแบบประเมินความคิดเห็นต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย เรื่อง วัฒนธรรมองค์การ	70
บทที่ 6 การปรับปรุงบทเรียน	73
6.1 ขั้นปรับปรุงแก้ไข	73
6.2 ผลจากการทดสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย	77
6.3 ผลจากการทดสอบหาประสิทธิผลของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย	78
6.4 ผลจากการทดสอบว่าผู้ประเมินมีความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนที่มากขึ้น หลังจากได้เข้าใช้บทเรียน	78
6.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย	79
บทที่ 7 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ	80
7.1 สรุปผลการศึกษา	80
7.2 อภิปรายผลการศึกษา	83
7.3 ข้อค้นพบ	86
7.4 ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	92

ญ

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ก	
ผังการดำเนินเรื่องบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย เรื่อง วัฒนธรรม องค์กร	93
ภาคผนวก ข	
แบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายเรื่องวัฒนธรรม องค์กร	111
ภาคผนวก ค	
แบบประเมินคุณภาพบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายเรื่อง วัฒนธรรม องค์กร	126
ภาคผนวก ง	
คะแนนจากแบบทดสอบก่อนการเรียนรู้ และแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ ของผู้ตอบแบบทดสอบ	143
ภาคผนวก จ	
เนื้อหาบทเรียน	147
ประวัติผู้เขียน	165

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 แสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาเรื่องวัฒนธรรมองค์กร จากหนังสือต่าง ๆ	5
4.1 แสดงการเปรียบเทียบผลการสำรวจความต้องการด้านการนำทาง	34
4.2 แสดงการเปรียบเทียบผลการสำรวจความต้องการด้านทักษะ	36
4.3 แสดงการเปรียบเทียบผลการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการใช้งานระบบ	37
4.4 แสดงข้อเสนอแนะและการปรับปรุงแก้ไขในส่วนของเนื้อหาบทเรียนเรื่อง วัฒนธรรมองค์กร	40
5.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศของนักศึกษาปริญญาตรี	61
5.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศของนักศึกษาปริญญาโท	61
5.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบจำแนกตามอายุ ของนักศึกษาปริญญาตรี	61
5.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบจำแนกตามอายุ ของนักศึกษาปริญญาโท	62
5.5 สรุปผลคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ของผู้ตอบแบบทดสอบที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีและผู้ตอบแบบทดสอบที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท	63
5.6 แสดงค่าประสิทธิภาพของคะแนนหลังการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียน	65
5.7 แสดงค่าประสิทธิผลจากการทำแบบทดสอบก่อนการเรียนรู้และแบบทดสอบหลังการเรียนรู้	66
5.8 แสดงค่าประสิทธิผลทางการเรียน ($E_{post} - E_{pre}$) โดยแยกออกเป็นแต่ละบทเรียน	66
5.9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ประเมิน จำนวน 60 คน	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5.10 แสดงผลการคำนวณและค่าทางสถิติที่ได้	67
5.11 แสดงผลการคำนวณและค่าทางสถิติที่ได้ จากการแยกผลการทดสอบก่อนและหลัง การเรียนรู้แต่ละบทเรียน กลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี 30 คน	68
5.12 แสดงผลการคำนวณและค่าทางสถิติที่ได้ จากการแยกผลการทดสอบก่อนและหลัง การเรียนรู้แต่ละบทเรียน กลุ่มผู้ตอบแบบทดสอบที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท 30 คน	69
5.13 แสดงผลการคำนวณและค่าทางสถิติที่ได้ จากการแยกผลการทดสอบก่อนและหลัง การเรียนรู้แต่ละบทเรียน จากผู้ประเมินจำนวน 60 คน	70
5.14 แสดงระดับความคิดเห็นต่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายของผู้ตอบแบบ ประเมิน	71
6.1 แสดงข้อเสนอแนะและการปรับปรุงแก้ไขด้านการออกแบบหน้าจอ	73

สารบัญภาพ

รูป	หน้า
1 แสดงการออกแบบและผลิต E-learning Courseware	16
2 ผังการดำเนินเรื่อง โดยรวมของบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่าย เรื่องวัฒนธรรมองค์กร	42
3 แสดงตัวอย่างรูปแบบหน้าแรกก่อนเข้าสู่เนื้อหา	43
4 แสดงตัวอย่างหน้าเมนูหลักก่อนเข้าสู่บทเรียน	44
5 แสดงตัวอย่างหน้าเมนูบทเรียนก่อนเข้าสู่บทเรียนแต่ละบท	45
6 แสดงตัวอย่างเนื้อหาของบทที่ 1 (ความหมายของวัฒนธรรมองค์กร)	46
7 แสดงตัวอย่างหน้าแรกก่อนที่จะเข้าสู่แบบทดสอบก่อนเรียน	47
8 แสดงตัวอย่างแบบทดสอบก่อนเรียน	48
9 แสดงตัวอย่างแบบทดสอบหลังเรียน	49
10 แสดงหน้าแรกก่อนที่จะเข้าสู่กรณีศึกษา	50
11 แสดงกรณีศึกษาเรื่องที่ 1 Google	51
12 แสดงกรณีศึกษาเรื่องที่ 2 โรงพยาบาลศิริราช	52
13 แสดงการสร้างบทเรียนด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop CS4	53
14 แสดงการสร้างบทเรียนด้วยโปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007	54
15 แสดงการสร้างบทเรียนด้วยโปรแกรม Adobe Captivate 4	55
16 ภาพแสดงหน้าแรกของระบบ E-learning ของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	56
17 ขั้นตอนการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปติดตั้งไว้บนระบบบริหารจัดการการเรียนรู้	56
18 ขั้นตอนการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปติดตั้งไว้บนระบบบริหารจัดการการเรียนรู้	57
19 ขั้นตอนการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปติดตั้งไว้บนระบบบริหารจัดการการเรียนรู้	57
20 ขั้นตอนการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปติดตั้งไว้บนระบบบริหารจัดการการเรียนรู้	58
21 ขั้นตอนการนำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ไปติดตั้งไว้บนระบบบริหารจัดการการเรียนรู้	58